

Oglas, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglasne itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču uz administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847-849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu malo stvari, a nosloga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

izlazi svakog četvrtka • pođno.

Netiskani dopisi se ne vraćaju nepodpisani ne tiskaju se nefunkcionirani ne primaju. Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, } na godinu } 5 K za seljake } ili K 5—, odn. K 2-50 na pol godinu. Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužaje se u Pall.

Pojedini broj stoji 10 h., zastali 20 h., koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. (Via Giulia br. 1), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplate.

Odgovorni urednik i izdatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. u Pall. — Glavni suradnik prof. E. Mandić u Trstu (Via Crocera br. 1, u. kr.).

Posljednja zaprieka odklonjena.

Kako se je predviđjalo, provela se je u odboru za izbornu reformu najžešća borba o posljednjem paragrafu — § 42 — te reforme. Ta borba trajala je punih 8 dana i već se pojavije glasovi o tom, da će radi pretjeranog zahtjeva Njemaca o dvotrefinskoj većini pokopati čitavu reformu.

U posljednjem trenutku utckla se je vlada za pomoć Kruni, koja je imala posredovati između opriječnih si stranaka. I doista u sriedu primio je car i kralj u audienciju takozvane parlamentarne ministre, t. j. ministre koji imadu za sobora velike parlamentarne stranke. Vladar je primio najprije ministra bogoštojva i nastave dra. Marcheta, pak ministra željeznica dra. Derschattu, poljskoga ministra zemljaka grofa Dzieduszyckoga, njemačkoga ministra zemljaka Pradena i češkoga ministra zemljaka dra. Pacaka. O toj se audienciji javlja: Kralj je izrazio nadu, da će odbor za izbornu reformu doskora svršiti svoj posao, te da će se takodjer i carev. vieće požuriti sa riešenjem ove osnove; to da bi bilo tim poželjnije, jer vrijeme hiti i jer se više ne može birati po starom izbornom pravu. Kralj je bio do najsitnijih tačcina obaviješten o posljednjim kompromisnim pregovorima i rekao, kako se govovara u parlamentarnim krugovima, da se posljednje poteškoće za pravo liću samo aritmetičkih pitanja i da se lahko mogu odstraniti. „Izborna reforma vrlo mi je prirasa srću“, reče vladar, „i ona se uz svaku cenu mora riešiti“.

Ministri su dali oduška uvjerenju, da će se utanačiti kompromis u odboru za izbornu reformu; u zastupničkoj kući da još mnoge poteškoće izčekuju izbornu reformu, no ona će se, tako su ministri izvjestili, pravovremeno i ustavno riešiti.

Ta odlučna želja vladareva, da se naime izborna reforma mora pod svaku cenu riešiti, nije ostala bez upliva i utjecaja na držanje odlučujućih stranaka u odboru za izbornu reformu. Izliče se do-

duše s raznih strana, da je uplitanje Krune u ono pitanje neustavno; ali se kod nas u obće ne može govoriti o strogo ustavnom vladanju kad se znade, da je bilo na kormilu države toliko i toliko ministarstva, koja nisu proizašla iz parlamentarnih stranaka.

Govoreći u posljednjem broju o poteškoćama, na koji je naišao odbor za izbornu reformu kod posljednjeg paragrafa te reforme, kazali smo među ostalim, da ne preostaje vladi drugo, nego pronaći takav predlog, kojim bi se iole zadovoljilo opravdanim željam i nenjemačkih stranaka.

Takav predlog iznio je u sjednici toga odbora od četvrtka kršćansko-socijalni zastupnik dr. Gessmann. Predlog ide za tim, da promjene §§ 1., 4., 5., 33—37 i 42. novog izbornog zakona, kaošto i tonu zakonu pridodani tabelarni prilog o razdiobi izbornih kotara, mogu uziesditi jedino tada, ako su u carevinskom vieću prisutna barem 343 zastupnika. U taj broj ne smije se računati one zastupnike, koji su istodobno ministri i članovi saborskog predsjedništva, te koji vrše na dan glasovanja službu saborskih bilježnika. Da mnoga promjenili one zakonske odredbe, koje rade o razdiobi izbornih kotara, kao što i §§ 34—36, koji se odnose na istodobni izbor dvaju zastupnika u jednom te istom kotaru (što vriedi jedino za Galiciju) potrebno je, da između onih 343 zastupnika bude prisutno bar više od polovice zastupnika one pokrajine, u kojoj se nalaze dotični izborni kotari.

Za razpravu pitanja o promjenah izbornih kotara ne može se dozvoliti u § 42. postojećeg poslovnog reda za carevinsko vieće predviđjeni skraćeni postupak. O tom predlogu razpela se živahna razprava premda bijaše među odlučujućim strankama već prije stvoren o istom kompromis.

Zastupnik Kaiser izjavi, da za predloženu izbornu reformu u obće ne može glasovati. Odsudjuje postupak Krune, koja da je izjavila, da mora razprava o izbornoj reformi započeti u carevinskom vieću

već 5. novembra t. g. Ta želja — reče — ne može biti carevinskomu vieću zapovied. Zlo po onu državu i po onog vladara, koji ima samo takove savjetnike, koji se bezuslovno podvrgavaju njegovoj volji i mišljenju. Napada na kršćanske socijaliste, koji da su se iznevjerili njemačkoj stvari. Na koncu veli: Ja smatram ovu izbornu reformu nesrećom za njemački narod, za državu i za dinastiju, koja nam danas ovaj predlog preporuča.

Još je govorio zast. dr. Pergelt, koji je izjavio, da u predlogu Gessmannovu sadržani broj ne daje dostatne garancije za narodnostni posjed Njemaca, te izjavlja, da će se uztegnuti od glasovanja.

Zatim je dao predsjednik odbora dr. Plaj navedeni predlog na glasovanje.

Pri glasovanju predlog Gessmana primljen je s 32 protiv 12 glasova. Za predlog su glasovali: Abrahamovic, Bobrzynski, Chiarri, Conci, Cipera, Dobernig, Dulemba, Erlter, Gessmann, Glombinski, Hagenhofer, Harmuzali, Hrubi. Kozlewski, Kramar, Lecher, Löcker, Malfatti, Pastor, Schlegel, Schraffl, Starzynski, Steiner, Stransky, Susteršić, Tollinger, Vogler, Zafron i Žacek.

Proti glasovali su: Choc, Dobrzensky, Herold (Nijemac), Kaiser, Malik, Mettal, Schreiner, Stein, Tavcar, Wasilko, Waslian i Zazvorka.

Tim glasovanjem odklonjena je jedna od najvećih zaprieka ostvar nju nove izborne reforme. Ovim riešenjem više su zadovoljni Niemci, Poljaci i Talijani, nego li Česi i ostali slaveni. Niemci su zahtjevali za zaštitu razdiobe izbornih kotara većinu od dviju trećina, t. j. 344 zastupnika pošto ce novi državni sabor imali 516 članova. Kako se vidi prihvaćeni kompromisni predlog, koji za promjenu izbornih kotara ustanovljuje 343 zastupnika, razlikuje se samo za jedan glas od većine od dviju trećina, što će bitno otežavati svaku promjenu. Prihvatom Gessmanova kompromisnoga predloga riešene su dakle sve prieporne točke, te za preostali posao nema daljnjih zaprieka. Dne 5. novembra

imalo bi u zastupničkoj kući započeti drugo čitanje, koje će se po mogućnosti pospješiti. U zastupničkoj kući se ne očekuje osobite poteškoće, čim bude pošlo za rukom da se svlada obstrukcija, kojom se priete pangermanski i rusinski zastupnici.

Ustanova o razdiobi izbornih kotara nije pravredna. Tom razdiobom prikraćeni su ponajviše Rusini, pak Česi, te Slovenci i mi istarski Hrvati. Ona pogoduje silno Niemcem, Poljakom i Talijanom. Ni Gessmannovim predlogom nije nepravednost § 42. izborne reforme odstranjena. Niemci naime, kojim narodnostno najviše pogoduje prihvaćena razdioba kotara, moći će svojom oduštnošću uvijek spriječiti, da se eventualno postojeća razdioba izbornih kotara promjeni na korist slavenskih naroda. Nu uzprkos svemu tomu prihvaćena izborna reforma značiti će za sve narode ove pole monarhije velik napred. Stojetne nepravde nedadu se — kako rekemos onomadne — jednim mahom odstraniti. Za to se hoće mnogo uztrajna, požrtvovna i složna rada sviju zastupnikah slavenskih plemena zastupanih na carevinskom vieću.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 28. oktobra 1906.

Zastupnička kuća

zasjedala je prošloga tjedna sriedu i petak. Preko pitanja uvriede zastupnika Onciula po grofu Sternbergu presla je na dnevni red. Razpravu o prešnom predlogu zastupnika Böheima i drugova za poboljšice poštanskih činovnika i uslužbenikom svršila je. U stvari bio je prihvaćen predlog, da se stvar izruči proračunskom odboru da ju izpita i postavi shodne predloge. Stein i Šenerer postavili su neznam već po koji put prešan predlog za posve-manšnje otргnutje „Ugarske“ od „Austrije“. Za prešnost glasovalo je kakvih 30 zastupnika, ne samo Šenererijanci i Wolfianci, nego i mnogi od njemačke pučke stranke. Za razprave prešnosti udarali su proti vladajućoj dinastiji i osobi vladarevoj

sova; pak 46 u glazbištu izvrstnih svirača!

Neznam za nikakvo obinje, — kad počee, nastaviše, dokrajčiše, ja sam se udivio, kano ruža u čunu! Zaludu je začina, kad nije načina; ali tude bje načina, za to bje i začina.

Smierni poklon zborovodjam! Duboki naklon sudjelovcem!

Sve bje dakako u hrvatskom iskrenom duhu, u hrvatskom udivljenom zanosu.

Uz hok ovomu, eto uz ostala hrvatska radina, ozbiljna, muzevna društva, sjaju i vrli, živahni, požrtvovni Sokolaši u svojim prostorijam, osuoito ubavom prostranom i divotnom perivoju, sila puta radosno zaokupe svoje članove i mile goste; pa da čuješ izvrstne pjevače, posve skladnu izvježbanu glazbu r. h. ovih članova; da vidiš u gombalačkih vježbah živost i čilost, to ti pravo milje i omilje! a sve začinjeno hrvatskim osjećajem. Sve tude braća dragovići, srce i duša.

Bog da naspori! Ti moj, a ja tvoj

I. J. S.

PODLISTAK.

Skok po Dalmaciji g. 1901.

iz privatnog pisma.

(Konac.)

Od raznih zelenih otoka, koje sa parobroditi posjetih, pa u Braču, Omišu, moram bar natuknuti Vis! Iz bistrih voda, sried morskog modrila, kako pišu, a ja vidih, diže se u jadranskom moru, kano zelena kito cvieća, krasno ostrvo Vis. Tude morskoo dno tamni, mukli grob talijanske momarice od g. 1866.

Kolike i kakove oklopnjače, sa ubojitim gorostasom »Affondatore«; ro oklopnjača, uz ine ratne brodove. U njih topova, koji izbacae zrna do 150 kilograma; a naš najveći top nije mogao preko 20.

U Talijana sve novo novcato, a u naših većinom staro i izkrvcano. Ali na našim ribaricama, kako Talijani nazivaše, bijahu dalmatinski mornari, kralji Hrvati!

Talijanac Parodi dokazao, da je talijanska sila bila dvostruka. Stvorise se golema čudesal što se dogodi, nemože se odgoditi.

Krasan vidik sa Huma do 591 metara. Tvroca špilja, prepuna stalakita i stalagmita, kano da vidiš atenske akropole; egipatske sänge i piramide; rimske lukove i koloseje; maurinske Alhambre!

»Modra špilja«. najljepši hram, dražestnih vila sinjega mora.

Biševo ostrvo dugo pet milja, koje od tad poznato, kad se tude otkriia znamenita Modra špilja. Pričaju ribari, da su se tude odprje sastajale morske vile, dok ih ne prognaše na mjesec.

Na Biševu stanovaše kaludjeri sv. Benedikta, te sagradili crkvu i manastir sv. Silvestra. Uz ostanke manastira, još i danas vidiš tu crkvu. Stanovnika na ostrvu do 150.

Bečki umjetnik E. barun Ransonnet naslikao i opisao ovu krasotu; tko ju želi boljma upoznati, neka si pribavi ugodni opis od P. Kuničića.

Svi izletnici, koji dolaze, da se nagledaju te vanredne ljepote kažu, da je Modra špilja na Biševu kod Visa, na svietu najljepša; jer da nadkriljuje i onu na otoku Capri u Italiji, kako piše Kuničić.

Nu badava, nejma pera da opiše, niti kista da predoči liepu ljepoticu. Dojdi, pa gledaj!

Vis leži na okolo prostrane lake, broji danas do pet tisuća duša. Tude su uspomene od stare slavne Isse; talijansko-francusko-engljezskog boja, te osobito znamenitog od g. 1866.

Višani, pek Komizani čakavci su, katolici i čvrsti, gorljivi Hrvati.

Mnogobrojno i zvanično društvo »Zvonimic« priredilo u prekrasnom gradskom kazalištu vrlo zanimivu predstavu. Zabava bila živahna i ugodna.

Isto plemenito društvo pribralo i zaokupilo svoje mnogobrojne članove na pjevačko-glazbenu sjajnu zabavu. Čudom se čudite! Ovo hvalevriedno društvo broji umjetnih pomagata i to: 42 pjevača, što milotnih ženskih, što ugodnih mužkih gla-

i Njemac Stein, i česki radikal Sobotka i grof Sternberg. Bio je naročito ovaj pozivan od predsjednika na red, a ministar predsjednik je „najodlučnije“ odbio napadaje, zgražajući se nad njimi.

Već sriedu se je započelo, a nadaljevalo i srušilo petak razpravu o podražavljenju „sjeverne željeznice“ (Nordbahn). To su zagovarali osobito Česi i Poljaci, dočim su mnogi njemci bili protiv podražavljenju. Vodili su jih razni razlozi, među njimi i taj da kad bude željeznica podražavljena neće biti namješteni sami Njemci kao činovnici i službenici. Koješta njim je vlada i tu popustila. Odnosna zakonska osnova bila je petak prihvaćena u cijelosti i u potankostih, također je u tretjem čitanju. Još ju ima razpravili gospodarska kuća i potvrditi vladar. Oboje će se dogoditi prije nego li ovi ređci dođu pred oči čitateljem. Žuri se, jer valja da osnova bude zakon do 31. oktobra tekuće godine.

Odbor sa izbornu preosnovu.

Taj odbor imao je sjednice 22., 23., 25. i 26. oktobra. Dne 22. i 23. se je još žestoko razpravljalo za i proti dvietretjinskoj većini obzirom na pronjenu izbornih kotara. Njemci Löcker, dr. Herold, Stein, Hagenhofer govorili su za dvietretjinsku većinu. Stein je pri tom napovjedio obstrukciju u kući. Hagenhofer, predstavnik katoličkih Niemaca, izjavio je da će on i njegovi drugovi glasovati s drugim Njemci (dakako drugačije?!), i dodao da treba neke druge ustanove postaviti pod zaštitu dvie tretjinske većine. Za to govore također Poljaci Abrahamović i Globinski, tvrdeći da mora izborna preosnova imati njeku trajnost, i iznašajući za Galičiju njekie iznimke. Proti dvietretjinskoj većini govore Česi Stransky i Zadek. Ovaj iziće da sva povjest ustava u Austriji kaže na nasilja Njemaca (kako bi Njemci bilo koje fele bez nasilja?) na štetu Slavena, a tako i ova izborna osnova. Slovanc Šusterski govori odlučno nesamo protiv dvietretjinske većine nego i protiv predlogu baruna Malfatti. Rusin Wasilko govorio je u istom smislu jako odlučno.

Medju to što je odbor tako razpravljao i ponedjeljak i utorak, vodili su se živo pogovori izmed ministra predsjednika i poglavica stranaka; pače u stvar posegnuo je i sam vladar. Sriedu posle podne, kad se je u kući vladara razprava, pozvano je k sebi parlamentarne ministre, to jest one koji su iz parlamenta uzeti, a to su: Njemci Marchet, Derschatta i Prade, Čeh Pacak i Poljak Dziedusicki. Vladar im je stario na srce izbornu preosnovu, preporučivši njim da djeluju svaki u svojoj stranci da bude čim prije provedena, i opaziv da se po starom izbornom redu već neće moći glasovati. Kućnom sjednicom toga dana se je toliko zateglo, da se nije moglo držati napovjedane sjednice izbornoga odbora. Učinilo se je naumice. Htjelo se je pogovore dalje voditi i dokontaji. U večer oko 7 s. sakupili su se predstavnici Čeha i Niemaca u prisutnosti ministra predsjednika i ministara Marcheta, Derschatta i Pacaka. Pogovori trajali su do 11. ure. Sad su zaredali svi skupa, sad Česi napose, Njemci napose. Najživlje radio je ministar predsjednik, uzimajući više put riječ i na sve i na pojedince. „Nesmijemo se razstati, ček se ne složimo, makar do pol noći, do jutra, do podne“. Tako je klicao sakupljenim, i uspio je prije noći. Služili su se u predlogu sljedećega sadržaja.

Promjene ovoga zakona u paragrafih 1. 4. 5. 33. do 37. i 42. kao i tabelarni dodatak glede razdiobe kotara mogu se zaključiti (dakako nadpolovičnom većinom) jedino onda ako su prisutna najmanje 943 zastupnika. Tu se nebroje zastupnici ministri, kućni predsjednik i podpredsjednici i bilježnici onoga dana kad se glasuje.

Kad bi se htjelo promijeniti ustanove paragrafa 34.—36., koji govori o izboru dvojice zastupnika, jednim činom, tad treba

da je prisutno bar polovica zastupnika one krčovine za koju bi se htjelo promjeniti provesti. (Ova ustanova je samo za Poljake u Galičiji).

Takav predlog postavio je u sjednici odbora za izbornu preosnovu dne 25. oktobra zastupnik Gessmann. Barun Malfatti povukao je svoj predlog. Predlog za dvotretjinsku većinu pao je sa svimi protiv 13 glasova. Gessmannov predlog bio je prihvaćen sa 82 protiv 12 glasova. Proti tomu predlogu glasovali su Njemci: Herold, Kaiser, Malik, Schreiner, Stein i Wasilko, te Slaveni: Dobrzanski, Mettal, Choc, Zazvorka, Wasilko i Tavčar. Sustegli su se od glasanja Njemci Ehrenfels, Grabmayer, Stürgkh i Pergelt. I tako se je u odboru prekonjulo najveću poteškoću što je bijase u cijeloj izbornoj preosnovi. Može se sa velikom stalnošću reći, da je izborna preosnova na temelju sveobćega, jednako, izravnoga i tajnoga prava glasa gotova. I makar sadržaje i ona mnogo krivica prema slavenskim narodima, ona je bolja nego dosadanjia, i mi joj se možemo u toliko radovati. Njezine promjene su otežane ali nemoguće nisu.

U subotu dne 27. oktobra razpravljao je izborni odbor o predlogu Poljaka Starzynskoga, koji ide za tim, da se u nekih stvarih poveća zemaljsku autonomiju. Njemci se protive, lakodjer veleći da se pitanje autonomije nema mješati u izbornu preosnovu.

Naknadno doznajemo, da je u ponedjeljak dne 29. oktobra izpalo glasanje o predlogu Starzynskoga ovako: za predlog 22 protiv njemu 16 glasova. To je samo slučajna većina, jer su mnogi Njemci manjkali. U kući će trebati dvie trećine većine, a te se ne će dobiti.

Interpelacije

zast. Spinčića u carevinskom vieću.

Interpelacija zastupnika Spinčića i drugova na njegovu preuzvišenost gospodina ministra za bogostovje i nastavu. Već mnogo godina postoji u Brgudcu mjestna občina Buzet u Istri, školska zgrada — školska soba i učiteljski stan — koji su tamošnji stanovnici sagradili sa velikom požrtvovnošću i velikim žrtvama. Brgudac ima 440 stanovnika, koji svi pripadaju hrvatskoj narodnosti, i više nego dostatan broj školske djece za ustanovljenje pučke škole.

Brgudac je odaljen više od 4 kn. od najbliže pučke škole. Pošto su u Brgudcu dani svi potrebni i u zakonu određeni preduvjeti za ustanovljenje pučke škole, dozvoljavaju si potpisani upraviteli na njegovu preuzvišenost gospodina ministra bogostovja i nastave ovaj upit:

Je li Vaša preuzvišenost sklona odrediti, da se u Brgudcu na istarskom Krasu u mjestnoj občini Buzet čim prije ustanovi pučka škola sa hrvatskim naukovnim jezikom?

Pozivom na upit prvopodpisanoga i drugova od 12. maja 1905., obnovljen 29. septembra 1905.

i pošto se roditelji hrvatske školske djece neće podništvo zadovoljiti sa samim uvedenjem hrvatskoga jezika kao predmeta u obstojećih talijanskih pučkih školah u Cresu — što kao da se početkom ove školske godine uvadaju, po svojedobnom predlogu tadašnjega c. k. kot. poglavara, sada već c. k. namjestničkoga savjetnika i upravitelja c. k. kotarskoga poglavarsva u Lošinj, i *odobrenjem toga predloga* sa strane občinskoga zastupstva u Cresu od 26. aprila 1905. (tako je izvestio list „Il Piccolo della sera“ od 28. aprila 1905. br. 3506) — uslobodjuju si potpisani ponovno postavili na njegovu preuzvišenost gospodina ministra bogostovja i nastave ovaj upit:

1.) Je li Vaša preuzvišenost voljna dati izpitati bezodvlačno i strogo po nepristranoj osobi pitanje ustrojenja pučke škole sa hrvatskim naukovnim jezikom u Cresu, imenito glede zavlčenja obdržavanja odnosno komisionalne razprave i glede hrvatoždrskih spletki naročito predsjednika c. k. kot. školskoga vieća u Lošinj, i uspjeh odnosne iztrage priobćiti u kući?

2.) Je li Vaša preuzvišenost voljna odrediti shodno, da Vam podređene škol. oblasti, koje su zakonom pozvane, da odlučuju s ustanovljivanjem skola i uređivanjem naukovnoga jezika, već jednom po pravu i zakonu odluče u pitanju ustanovljenja pučke škole sa hrvatskim naukovnim jezikom u Cresu?

Beč, 2. oktobra 1905.

Interpelacija zastupnika Spinčića i drugova na njegovu preuzvišenost gospodina ministra bogostovja i nastave.

Već mnogo godina postoji u Brgudcu mjestna občina Buzet u Istri, školska zgrada — školska soba i učiteljski stan — koji su tamošnji stanovnici sagradili sa velikom požrtvovnošću i velikim žrtvama. Brgudac ima 440 stanovnika, koji svi pripadaju hrvatskoj narodnosti, i više nego dostatan broj školske djece za ustanovljenje pučke škole.

Brgudac je odaljen više od 4 kn. od najbliže pučke škole. Pošto su u Brgudcu dani svi potrebni i u zakonu određeni preduvjeti za ustanovljenje pučke škole, dozvoljavaju si potpisani upraviteli na njegovu preuzvišenost gospodina ministra bogostovja i nastave ovaj upit:

Je li Vaša preuzvišenost sklona odrediti, da se u Brgudcu na istarskom Krasu u mjestnoj občini Buzet čim prije ustanovi pučka škola sa hrvatskim naukovnim jezikom?

Beč, 2. oktobra 1905.

Politički pregled.

U Puli, dne 31. oktobra 1905.

Austro-Ugarska

U petak o podne oprostio se je bivši ministar izvanjskih posala grof Goluchowski s činovničtvom ministarstva za izvanjske poslove.

Poslie podne predstavili su se činovnici izvanjskoga ureda novom ministru barunu Aehrenthalu.

Istoga dana primilo je Nj. Veličanstvo u audienciju novoga ministra izvanjskih posala baruna Aloisa Lexu pl. Aehrenthala.

Ministrom za zemaljsku obranu imenovan je na mjesto FZM. Schönauha zapovjednik 9. shora u Josefov, FZM. Julio Latscher od Lauendorfa, koji je lanjske godine nasliedio FZM. Schönauha i u Josefov.

Iz Beča javljaju da će u današnjoj sjednici carevinskoga vieća biti podnešen predlog, kojim se pozivlje vlada, da predloži kući tekst pakta izmedju krune i ugar. koalicije.

Srbija.

Skupština je nastavila razpravu o odgovoru ministra za narodno gospodarstvo na interpelaciju Sretanovića. Lacković izdohi, da je Austro-Ugarska za export iz Srbije bila preprodavač, te su se srbski artikli razprodavali dielom kao sirovine a dielom već obradjeni. Ministar za narodno gospodarstvo Stojanović opaza, da će pitanje izgradnje željeznice mreže doći na dnevni red s pitanjem o zajmu. Isaković (mladoradikal) naglašava, da se novi trgovački putevi ne dadu steći novcem.

Bugarska.

Iz Sofije javljaju, da je u odsutnosti kneza Aleksandra otvorio dne 27. p. m. narodno sabranje ministar predsjednik, Petkov, pročitavši prijestolnu besjedu, u kojoj je govora o razviku zemlje, o neobičnom napredku trgovine i industrije, te o poboljanju financijalnog stanja.

Položaj Bugara u Turskoj neprestano zabrinjuje pučanstvo u kneževini, a to je prouzročilo u zadnje vrijeme posebne dogodioje u istočnoj Bugarskoj. Ipak se je bugarska vlada fatila potrebnih mjera i uzdržala tako red i nadoknadila štete oštećenikom u Bugarskoj i Turskoj.

Rusija.

Iz Pariza javljaju, da je ruski ministar izvanjskih posala Izvoljski boravio u Parizu i tu sruhu, da učvrsti vez između Rusije i Franczeke, koji se je u zadnje vrijeme razklimalo.

Iz Pariza pošao je ministar u Berlin, gdje je bio na dvoru svečano dočekan i od cara visokim njemackim redom odlikovan.

U zadnjjoj je sjednici ministarskog vieća izvjestio Stolypin, da iz izvješta raznih gubernera proizlazi, da su najnovije odredbe vlade povoljno djelovale na pučanstvo.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Talijanska gimnazija u Puli. Čitamo u talijanskih listovih Primorja, da sakuplja talijansko djactvo u Puli medju građanstvom podpise na molbu, koju kane poslati zemaljskom odboru u Poreču, da bi se ustrojilo talijansko gimnaziju u Puli. I pravo je! Zašto se ne bi ustrojilo i talijan-ko sveučilište na račun siromašne naše pokrajine?!

Istarski su Talijani u istinu skromni. Nije im dosta da su ustrojili na ratun zemlje talijanskih pučkih skola i više nego li ih trebaju; ne zadovoljavaju se više s talijanskom prkos-gimnazijom u Fazinu već im treba i druge, dotično treće talijanske gimnazije u pokrajini.

U Kopru im uzdržaje vlada podpunu talijansku gimnaziju a u Pazinu ustrojise drugu i to na zemaljske troškove a sad se je prohtjelo mladim talijanskim usijanim glavam u Puli treću gimnaziju. I dobiti će ju, eto naše glave samo ako se svi slože i ako ju budu njihovi zastupnici u saboru zahtjevali. Ta njihova svaka željica, pa bila i najobiestnija ili najneopravdanija, mora biti izpunjena. Njima je dosta da predobu nekoliko zastupnika za sebe, ostali se moraju pokoriti, jer će drugi put oni drugi i njihove želje podupirati.

Naš narod i njegovi zastupnici mogu vikati i dokazivali koliko im drago kako je to nepravedno, nepošteno, da se zemaljski ovac, žuljevi i našega naroda tako lahkovno raspilju, ali sve to ne pomaže ništa. Volja većine zemaljskoga sabora mora biti zakonom većini pučanstva pokrajine. Lshko je dakle moguće, da će biti i ova željica objestne puljske mladeži uslišana, jer se ni zemaljski odbor ni sabsorska većina neće moći istoj oglušiti a kamo li suprotstaviti. A vlada, cesarska vlada, pitat će koji od naših dobrišana, zar će vlada svaku talijansku željicu odobriti? Dakako da hoće! Ta što nju briga

ako će zemaljski odbor sve prištednje i sav zemaljski novac potrošiti — samo kad se ne liče njezine kože. Još ima novaca u zemlji, eno školskih taksa, pa ako ove ne dolježe, neka se udari veće namete, pa će biti opet novaca. Cesarska vlada ne smije se oprijeti talijanskim željicama, pa bude li u budućem zasjedanju saborstva većina predložila ne samo ustrojenje talijanske gimnazije u Puli, nego i 100.000 kruna za zlostretnu „Legu“, to će vlada mirne duše sve to na odobrenje predložiti, jer to nju ne boli, nju to ne smućuje, ona se ne može talijanskim Benjaminom zamjeriti.

Talijanom u Puli treba svakako gimnazija, jer do sada nisu mogli iz Pule goniti do li izslužene carske vojnike, a da budu mogli goniti i službujuće ili aktivne, treba im svakako još mladog pomladka!

Kad se opanak zamienit ojelom. Iz obćinstva primamo ove redke: „Kod ovdješnjeg c. k. kapelana služi dugo i dugo godina neki stari činovnik imenom Dollinar. Rodjen je taj starac u slovenskoj kolibi od oca i majke Slovenaca. Da li se toga pod svoje stare dane sjeća, ne želimo istraživati. Ali o čemu imamo pravo od njega iskati račun jest njegovo netojesano i prostaklo ponašanje sa strankama, osobito ako su seljaci ili niži radnici. Ako taj starićina misli, da otkad je obukao gospodске svite, može po svojoj volji grđiti ljude u svitama, u kojima se i on odgojio, poručujemo mu, da bi morao svaki dan barem 3 put kleknuti i zahvaliti Bogu na ljepoj slučajnoj sreći, koju je postigao. Neka se pak sjeti, da biti obuten u gospodsko odielo, ne znači još biti gospodin: ako si pak utvara da je gospodin, neka rabi i gospodске manire; a ako nije u svojoj dugogodišnjoj gospodskoj službi znao naučiti gospodске manire, naći će se lieka i njegovoj prostoti.

Staru i hrdjavu robu obično se baca u ropotarnicu.“
I naše uredništvo prima već od dulje vremena pritužba na ovog činovnika, kojeg smo obzirom na njegovu starost do sada štediti. Dulje pak nismo više mogli štititi, jer se neuljudnost toga starićine ne može trpiti. Da ne bi tko mislio da preterujemo, upućujemo čitatelje na trćanski list „Il Sole“, koji je ovog činovnika radi njegove netojesanosti posteno obrisao. Krivimo donekle i njegovu predpostavljenju oblast, koja ne će da gaпусти u mirovinu kad ju je već zatražio.

Nadamo se pak, da nam ne će više dati prilike, da ga još potegnemo za usi.

Lošinski kotar.

Sa otoka Cres.

Kako zadnji puta javismo, obavio se je dne 23. septembra izbor kurata u Beleju. Uza sve nastojanje poznatog Carvina, koga je obćina odredila, da prisustvuje izborima kao njezin odaslanik, naš je pop Josip Pavačić bio jednoglasno odabran. Rećeni je odaslanik boravio nista manje nego 8 dana u Beleju, da nebi zakasnio valjda na izborni čin, ma tutto invano sior Bepo. Ce ćeju, ljudi deju, da su vas lepo ustićipnuli i vidiju, da i vi na komunu niste svegamogući.

Svaka čast Belejanom, ali i Valunjonom, jer se i oni nijesu dali na lijepak komunu. Valunjani isto kao i Belejani glasovahu do jedan, koji k izboru dodjoše za popa Toma Kraljića, a da se obćina tobože ne osramoti, nije ni poslala svoga odaslanika, premda prvo i ovdje sve radila, da puk ne glasuje.

Doba bi bila već, da već i obćina upozna i uvidi, da ljudi u nju i u ljude, koji u njoj sjede nemaju povjerenja, a ona i oni znadu, koji je tome uzrok, ali što zato, samo da to rendi...

Novim kuratima naša čestitanja i preporučamo im obćinu maćuhu. Bartulid.

Voloski kotar.

Obiteljska žalost. Iz Rukovca nam pišu, da je tamo preminuo dne 23. pr. mj.

nakon podulje bolesti providjen sv. otajstvi vredni starina, oćac naše rodoljubne obitelji Ivan Sepić Tometov u visokoj starosti od 82 godine.

Mnogobrojni rođjaci, prijatelji i štovatelji pokojnikovi i njegove obitelji pokazali su povodom njegova pogreba dne 27. pr. mj. koliko su ga stivali i cijenili.

Vriednom starini Ivanu bila lahka domaća gruda a njegovim milim naše iskreno saučesće!

Pazinski kotar.

Novi načelnik u Labinu. U petak konstituiralo se je u Labinu novoizabrano obćinstvo zastupstvo. Pošto je načelniku čast odiklonio radi starosti g. Scampichio, bijaše izabran načelnikom ljekarnik gosp. Milveoi.

Čast obćinskih savjetnika podielise i trojici barunovih nazovi-socijalista, koji se kod nas u Istri igraju na socijaliste kano i djeca na vojnike.

Porečki kotar.

Dar podružnici u Lazah. Dne 14. o. m. darovao je g. Ivan Dekarin iz Rakotula vraćajuć se od svojih prijatelja podružnici „Družbe sv. Cirila i Metoda“ u Lazah — obćina Motovun 10 K. Vriednome rodoljubi i članu one podružnice zahvaljuje se na liepom daru ovim putem odbor.

Sajam blaga u Sv. Lovreću Pazaru. Pišu nam od tamo: Ovdje je obdržavan dne 10. o. m. prvi od pet sajmova, što ćemo ih imati svake godine. Taj prvi sajam izpao je nad svako očekivanje dobro. Na liepo uređenom sajmištu bilo je preko 500 ponajviše debelog blaga, t. j. volova, junčica, krava i junica. Samo volova bilo je preko 300 i to ponajviše dobrog plemena i dobro ugojenih, što je najboljim dokazom, da je ovaj dio Istre vrlo prikladan za marvojestvo i da se tom važnom granom gospodarstva naši gospodari ozbiljno bave. Prodano je blago razne vrsti u vriednosti od preko 15.000 kruna. Sudeći po ovom uspjehu, može se očekivati, da će naši sajmovi sa blagom biti od velike koristi našem pućanstvu.

Koparski kotar.

Divljačka osveta roćkih krunjela i talijanaša. Svečanost otvorenja „Narodnog Doma“ u Roću izpala je u nedjelju tako krasno, da je daleko nadvisila svako očekivanje. Ono silno množilo domaćeg i izvanjskog naroda, dvie narodne glazbe, dva pjevačka društva, neobićno velik broj naše inteligencije, liepo i praktički sagrađeni „Dom“ na vrlo zgodnom mjestu, vijanje naših trobojnika, prekrasno vrijeme — sve to je uplivalo tako povoljno na ono množilo naroda, da nebijaše lica, koje nije svog zadovoljstva izražavalo.

Nu ako bijaše to svećano razpoloženje i obćenito zadovoljstvo u i okolo „Narodnog Doma“ nebijaše tako u samom gradiću povrh „Doma“, u krunjelsko talijanskom gnjezdu Roću, gdje su oni malobrojni gradljani zbog te svećanosti od jada i srebje grizili ustnice i sipali žuč i otrov.

Vjervujemo rado da im nebijaše dobro pri srecu i duši gledajuć onu neprebrojnu povorku naroda sa dićnom sokolskom glasbom iz Buzeta na čelu, kadno je ulazila u gradić i vraćala se od sv. mise. Nebijaše im stalno pravo, što svega toga nemogóše preprićiti pak se poput sišmisa u svojih stanovih sakriše, gdje su zasnovali osvetu proti pojedincem kad ju ne mogóše proti množtvu izvesti.

Nekoja gospoda iz Buzeta dovezoše se na svećanost kočijama, koje ostavise sa konjima u gradiću. Na večer kad se je narod razišao i posto su odputovali dalnji gostovi, htjedóše i buzetška gospoda svojim kućam. Potražise svoje kočije. Dvojici od njih sa gospodjama zatvorise rećki kulturonosci konje u štali i sakriše ključ. Štalu otvorise jedva nakon žestoke prepirke i nakon što se naša gospoda zagroziše oružnicima.

Drugojoj dvojici naše gospode zasnováše još strašnju osvetu. Ođviše maime vijak (sara) na posljednjem kolu kočije. Kad se odvezoše ova gospoda s gospodjama i sa četvero dječice nizbrdice iz Roća, opazi srećom kočijaš, da neobićno vrluda stražnje kolo kočije i premda su konji niz brdo maglo, trćali, uspjelo mu je zaustaviti ih i spasiti život sebi, putnikom i blagu. Na svoj i putnika užas opazi, da je vijak jednog kola odvijen, što je mogla poćinili samo neka djavolska ruka. Putnici sidjoše s voza prestrašeni, privezaše za nevolju kolo žicom i uzetom, ukreáse dječicu, pa hajde uz kočiju put Buzeta pješke. Komu je poznata ona silna strmina, koja vodi iz Roća dalje u polje, taj će suglasiti u tom s nama, da bi se težko bila spasila koja osoba da je nesrećom izpalo kolo, pa da se poplašise konji. Kolika se je mogla dogoditi nesreća, da kočijaš nije opazio kako mu vrluda kolo ili da je on bio — kako se često događja — koliko pripit. Danas bismo stalno oplakivali mrtve ili težko ranjene znauce i prijatelje. I to užasno djelo zasnovala je neka djavolska ruka u Roću, koja se je htjela divljački osvetiti nevinim osobam radi narodne svećanosti roćkih Hrvata. I takovi stvorovi, takovi divljaci hoće da budu našem puku za učitelje, pozivajuć se na svoju prosvjetu ili kulturu. Bog nas očuvao učitelja i prosvjetitelja, koji nisu ništa bolji ni pošteniji od abrućkih briganta. U goru vući, u šumu zagobjnici!

Nova „Legina“ prllevarna. Predprošle nedjelje otvorena je u Krkavcih (novopćeceno Carcase) na Koparščini nova „Legina“ škola ili prelievarna, u koju da se je upisalo 55 školske djeće.

Komu je poznato, da su Krkavce skoro čisto slovensko selo, taj će luko pojmiti kako je tom novom talijanskom fabrikom ugrožen narodni odgoj tamošnje naše dječice.

Stanovništvo onog i nekih susjednih sela odvisno je od talijanske gospode u Kopru i ta su gospoda napela sada sve site, da što nilom što silom zavedu ono ubogo i neuko stanovništvo.

Jedini uztek tomu sablaznjivom i divljačkom postupanju talijanske gospode u Istri jest ustrajanje „družbinih“ škola svuda tamo, gdje ih još nema a gdje bi po zakonu morale obstojati.

Dužnost je dakle svakog pravog rodoljuba, da podupre svim silama našu velezaslužnu „Družbu“ a da uzmogne toj uzvišenoj zadaći zadovoljiti.

Školske neprilike u Sovinjaku. Dne 3. o. m. zapustio je školu u Sovinjaku velezaslužni učitelj g. Srećko Jurdana, koji bijaše imenovan stalnim učiteljem pućke škole u Ližnjanu, u puljskom kotaru.

Naše pućanstvo u Sovinjaku i susjednih sela žali veoma za odlaskom vriednog svog učitelja, koji si je bio svojim uzornim ponašanjem i postupanjem u i izvan škole stekao sveobće poštovanje i obćenitu ljubav. Ono mu je zahvalno iz svega srca za sve, što je dobro i plemenito naućio njegovu djeću te je zadovoljno što je svojim težkim i požrtvovnim radom i podpuno zaslužio.

To pućanstvo očekuje pravom od školskih oblasti, da ga neće ostaviti bez učitelja i da će mu poslati čim prije vriedna i valjana nasljednika g. Jurdani, kojemu želi, da bi onim marom i onom ljubavi podučavao hrv. dječicu u Ližnjanu, kao što je to činio u Sovinjaku, radi česa ne će ga tako lahko zaboraviti iskreno mu zahvalni Sovinjci.

Razne primorske viesti.

Na znanje. Prošli tjedan primili smo reklamaciju za broj 42. od 18. oktobra t. g. od svih naših predplatnika m. oćku Krku i Cresu. Mi smo se informirali o uzroku, te doznali da su svi ti brojevi za spomenuta mjesta bili zaustavljeni na poš. uredu na

Rieci i pobrinuli se, da se to više ne dogodi.

Toliko do znanja tamošnjim našim predplatnicima, da nebi svalili krivnju na upravu lista. — Uredništvo.

Pobiranje nameta na vino, meso itd. Usljed odluke ministarstva financija od dne 5. oktobra pobirati će potrosarski namet na vino i meso za g. 1907. državne oblasti u sliedećih obćinama Istre: Buzet, Krk, Lošinj, Motovun, Piran, Podgrad i Poreč.

Italija „od Alpa do Kvarnera“. Javljaju iz Rima: Prigodom otvorenja tvornice za izradjivanje ćelika u Copoletu držao je bivši talijanski ratni ministar Pedrotti u prisutnosti državniht podtajnika govor o absolutnoj potrebi novih ratnih priprema, jer da će samo tako Italija ostati jedinstvena „od Alpa do Kvarnera“. — Dobar apetit želimo!

Narodni darovi.

Ivan Samančić, postolarski majstor u Dobrinju, sabrao je na Jerolimovu u Risiki za Družbu sv. C. i M. za Istru K 3-60 u veselom društvu Dobrinjaca i Vrbničana.

M. Kirac iz Medulina K 3 — u istu svrhu za izgubljenou okladu i za zakasnjenje.

Josip Fedel sabrao u Ližnjanu K 8 — medju nekim članovima konsumnog društva i puljskih Sokolaša.

Vič. g. Zorko Kiun sabrao na blagdan Sv. Cirila i Metoda u Brestu K 14 — za družbu.

Plemenite darovatelje da Bog pozivi!

Austrijska vlada, koja ne pozna Hrvata u Dalmaciji! U školskoj knjizi, što je namijenjena gradjanskim školam s talijanskim nastavnim jezikom u Dalmaciji, a zove se „Geografia e Statistica della Monarchia austro-ungarica, compilata da M. Zucalli e G. Hajek“, imade na strani 12. ovaj zanimivi stavak: „La popolazione della Dalmazia comprende il 97% di Morlacchi (di stirpe serba) e il 3% d'italiani“. Zanimivo je da je ova školska knjiga odobrena od ministarstva nastave odlukom od 26. junja 1906. br. 24696. Što još neće doživiti Dalmacija u ljubeznoj Austriji?

Prilog k hrvatsko-talijanskom sporazumljenju u Dalmaciji. U hrvatskih listovih Dalmacije čitamo, da vladaju u Zadru pošle poslednjeg prolazka Sokolaša upravu turski odnošaji. Osobito su na nisan uzeli djaci tamošnje hrvatske gimnazije i mužke preparandije u Arbanasima. Kako se javlja, ravnatelji spomenutih učilišta podastriet će izviesće o ovim sustavnim napadajima na djake povjerenih im škola namjestnićtvu i zatražiti, da se podzomu nuđne njere proti ovim sramotnim provokacijama i napadajima.

Franina i Jurina.

Fr. Si ćul za novu modu u mosćenićkoj Dragi?

Jur. No?

Fr. Da neki naši mladići kad su kiselu zabugore talijanski a zabljaju hrvatski.

Jur. Ča neznaš, da j' to afrićanska moda?

Fr. E, kada j' temu tako, ne rećem drugo!

Hrvati!

Kupujte žigice

Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

Magistara obitelji
ima biti namješnica
briga naših kućanica!

**Kathreiner-Kneippova
sladna kava**

Ugodna je i tečna po načinu Kathreinerove pripreme, posređuje zdravlje, jestina je, te pušta stoga upravu cjevovodne prirode u kućanstvu.

Bekz se kod kopavanja i trljanja maršalima Kathreinerovica se za-
bjeva samo originalni znak ot sa za-
štitnim znakom žepnika Kneippa.

**Soboslikar
Vladimir Vojska**
u PULI, Via Sergia, 59.
preporuča se p. n. obćinstvu u
Puli i okolici za soboslikarske
i ličilarske radnje.
Izradba je ukusna, moderna,
trajna i brza, a cijene umjerene.

Oglas natječaja.
Otvara se natječaj na mjesto općin-
skog liječnika za zdravstvenu okruž-
nih općina Buzet-Roč sa sjedištem u
Buzetu, kojega je služba ustanovljena po-
krajinskim zakonom od 18. srpnja 1874. g. B.

S ovom službom sklopljena je go-
dišnja plaća od 2000 K za liječenje siro-
mah, a K 400 za odštetu putnih tro-
škova. Prvu će svotu primiti u mjesecima
a drugu u tromjesečnim anticiptivnim obro-
cima kod c. k. poreznog ureda u Buzetu.
Osim toga zaslužiti će liječenjem ne-
siromaha i cijepljenjem kozica, prigodom
sodbenih komisija i za vrijeme epidemije.
Služba traje tri godine i obnavlja se
smučke od godine do godine, izuzev sa
čaju odpuvjeti s jedne ili s druge strane
koju se mora dati tri mjeseca prije iznaka
ugovorenog roka.
Mohtelji moraju poznati hrvatski ili
slovenski i po mogućnosti i talijanski jezik
te odposlati dokumentovanu molbu na
predsjednika zdravstvenog povjerenstva
Frana Flego putem poglavarstva općine
Buzet do 15. novembra t. g.

BUZET, 18. oktobra 1906.
Frane Flego v. r.

OLOVKE
u korist družbe sv. Cirila i Metoda
dobivaju se u
tiskari Laginja i drug. u Puli
prije (J. Krmpotić i dr.)
uz cijenu od 2 do 10 para.

PARAMENTE
jeftine i dobre mogu se dobiti
jedino kod tvrde
JOSIP NEŠKUDLA u Olomucu
— (kralj. Česka). —

Protokolirani zavod i tvornica pre-
poruča uz vrlo niske cijene sjajno
izrađene paramente u različitim slo-
govima, misno: odjeće, plavale,
dalmatke, vele, kasule, nob-
nice, zastave, erkvono zastave,
čilime, albe, rokete, elborje,
monstrancije, svićenjake,
instere i t. d.
uz jamstvo za trajnost, jer je u
vlastitim radionicama izrađeno.
Prednosti zavoda.
Putnici se ne drže, s toga je roba u
Olomucu izrađena, koja se ima pismeno
izravno naručiti, za 20%, ili 1/4, jeftinija
nego li kod svih drugih českih i nje-
mačkih trgovača.
Vrlo pogodna obročna odplaćivanja.
Paramente šaljem na uvid franko. —
Ilustrovani cienici budava i franko.

— OGLAS. —
Daje se u zakup ili uz povoljne uvjete
prostovoljno prodaje se
„Gostiona Puharić“
u Matuljih k. br. 109.
Ista je sagrađena prije godinu dana u
modernome položenju uz državnu cestu, koja
vodi iz Rijeke preko Učke u Istru sa
krasnim vidikom na cijeli „Kvarner“ i
njegove otoke, te na krasnu romantičnu
okolice.
Ima sprijeda vrt zasadjen divljim ke-
stenom, ubavne kugljane, kegljiste, straga
terasom i naravno hrastovu šumicu.
Do postaje Matulje-Opatija ima samo
3 časaka.
Vlasnik napušta ovdje obrt, pošto ima
jednako poduzeće u Voloskom, a ne do-
spije na dvije strane uz malobrojnu i
mladu obitelj.

Anton Puharić,
Matulje 109

**Dvostruki elektro-magnetički
KRIŽ ili ZVIEZDA**
R. B. broj 86967.
Telefon br. 45—22.

Jest elektro-magnetičkim načelima sastavljen stroj,
koji kod uloga, reume, astme (težkoj disanja), ne-
spavanja, zučenja u uhu, neuralgije, glavobolje (mi-
grane) kucanja srca, zubobolje, muževas slabosti,
studenji ruku i nogu, padavica (epilepsije), mokranju
postolje, nujnosti, nesposobnosti, nagluhosti, drhtanja
na čelo, influence skopnjeno sa bolešću bršta, bile-
dija (malokrvnosti), želučanih grčeva, beztečnosti,
lečijasa, punokrvnosti, svih udnih grčeva, nepo-
chodnosti, ljetošnih sluzi, hāmorrhoida, kao i kod
sveobšne slabosti itd. grčeva, na neodoljivo sred-
stvo, pošto elektro-magnetički stroj u cilnim čovje-
čnim telom djeluje, firme se rečeno bolesti u naj-
kraćem vremenu izliče.

Poznato je, da liječnici kod navedenih bolesti
višekratno elektriziraju čelo, upotrebljavaju, ali ipak
na taj način, da jaka struja samo prolazi i po-
vremenom kroz telo prolazi, dočim naprotiv tomu
stroj elektro-magnetičnog križa ili zvjezde R. B.
br. 86967, kako je jur rečeno, umjerenim načinom
neprekidno na čelo djeluje, što svakako bržem
izlječenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stare bolesti izličene su sa svojim strojem
posve! Od izličenih sa svojim strojem R. B. broj
86967 izražene zahvale kao i od odličnijih slojeva
izdane svjedočbe i priznanice iz svijeta svjeta
pohranjene su u mojoj pismohrani, gdje stoje svako-
komu u svako doba na uvid. **GDJE NUDAN LIK
NJE POMOĆAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ,** jer
je to sigurno sredstvo proli gore navedenim bole-
stima, a onaj bolesnik, u koji po mojem stroju nebi
bio izličen najduže u roku od 45 dana, doživljava
novac natrag.

Upoznajem osobito p. n. obćinstvo na to, da
se moj stroj ne smije zamjenjivati za Voltinim, koji
je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemačkoj
kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki
elektro-magnetički križ ili zviezda R. B. br. 86967
svobito se hvati i čuva vasredna dopadnost poradi
svoje izvrsne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 4 K. Rabitu ga mogu samo djeca
kao i jako slabe gospođe.
VELIKI STROJ STOJI 6 K. Rabiti se kod ostarjelih 20
godis. kroničnih bolesti.

Doplivanje i naručbe obavljaju se i u hrvat-
skom jeziku. Poznaćem ili ako se novac unapred po-
šalje, ružališo glavna prodavaona za tu i inozemstvo:
ALBERT MÜLLER,
Budimpešta, V.; Vudaz-člica 43/A.
Kalman ulica ugao.

**Odlikovana
svijećarna na paru**
Gorica - alica Sv. Antona

Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom sta-
rešinstvu, p. n. slavanom obćinstvu svijeće
iz prijesnoga pčelnoga voska kg. po K 5.—. Za prijesnost
jamčim s K 2000. Svijeće za pogrebe, za božićna drva,
vošteni svitci i med najfinije vrste uz veoma niske cijene.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadržgare, koji uplađuju zadržgarnih dijelova jedan ili više
po kruna 20.

Prima novac na štednju od štednjaka, ako i nije član te
disto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog
odkaza, a iznose od 1000 K
ako se nije kod uložena suglasno ustanovio veći ili manji rok za
odkaz, uz odkaz od 3 dana.

Zajmове (posude) daje samo zadržgarom, i to na hipoteku
i zadržgarnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati
poslije podne; u nedjelju i blagdane
osim jultija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Družtvena pisarna i blagajna nalazi se u Clivo S. Stefano br. 9,
informacije.

Ravnateljstvo.

— SVOJ K SVOME —

JEDINA HRVATSKA TVORNICI VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

Častim se preporučiti p. n. obćinstvu, poštovanom svećenstvu, crkvama,
bratovštinama svoju krasno uređenu

TVORNICU VOŠTANIH SVIJEĆA.

Kod mene se dobivaju izvrstne, a od mnogih priznate u svim veličinama
svijeće od pravog pčelinjeg voska kao i finog crkv. tamjana.

Prodajem dobra i svježa — po zdravlje — korisna meda Klg. po K 1-20.

— Kupujem uz dobru cijenu u svim količicama žutog voska. —

Svaku i najmanju naručbu p. n. mušterija obavljam najspretnije,
kao i uz najpovoljnije uvjete.

S vešestovanjem
Vladimir Kulić,
Šibenik (Dalmacija), glavna ulica.

JEDINA HRVATSKA TVORNICI VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

ŽELUDČANE KAPLJICE

sa zaštitnim znakom sv. Marka.

500 godina je stara ljekarna u kojoj se
po ličnički istraženom receptu želudčane
kapljice priredjuju. — Ove želudčane
kapljice, koje su priredjene po od jednog
ličnika dobijenom receptu, dokazuju svoju
izvrstnost za sačuvanje zdravlja, jer je
bolest živaca, bledoca, nosan, migrain, gla-
vobolja, čini uvijek zla probava i zato nastajuća slabokrvnost. Iste djeluju
izvrstno kod nahladjenog želuca, slabosti želuca, zlo probave te s tim u
savezu zatvorenosti i beztečnosti.

Izvadak iz raznih meni dobrovoljno poslanih zahvalnih pisama:
Sa Vašim želudčanim kapljicama sam posveza zado... Jan, pošto 3 njima moju kćerku
od mnogogodišnje bledžode izliči. Molim Vas pošaljite mi za K 8.— još 2 tučeta istih.
Hinko Kubricht, mjestni sudac u Radenburgu.

Vaše želudčane kapljice čudnovato pomogose mojoj ženi proti želučanoj boli. Pošaljite
mi ponovno 12 botica. Josp Schneider, kućevlastnik u Beča, Wiednerhauptstrasse.

Želudčane kapljice dostavljaju se sa bezplatno... zamotom i kao slo-
bodna pošiljka ako se unapred pošalje iznos ili pouzjećem uz cijenu:
1 tuca K 4.—, tri tučeta K 11.—, 5 tučeta K 17.—

Razašilje samo
„Gradska ljekarna“ u Zagrebu — Markov trg, 29
blizu crkve sv. Marka.